

**UCHWAŁA NR XLIII/333/2021
RADY GMINY GNIEZNO**

z dnia 25 listopada 2021 r.

w sprawie uchwalenia gminnego programu na rzecz osób starszych na lata 2022-2028

Na podstawie art. 18 ust. 1 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2021 r. poz. 1372 z późn. zm.), w związku z art. 17 ust. 2 pkt 4 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2020 r. poz. 1876 z późn. zm.) Rada Gminy Gniezno uchwała co następuje:

§ 1. Uchwała się gminny Program na rzecz osób starszych na lata 2022-2028, stanowiący załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Gniezno.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący Rady Gminy

Mariusz Nawrocki

PROGRAM GMINY GNIEZNO NA RZECZ OSÓB STARSZYCH NA LATA 2022-2028

Wstęp

W całym kraju zauważalne jest zjawisko starzenia się społeczeństwa oraz stały wzrost liczby osób w wieku emerytalnym. Z upływem lat przybywa osób starszych, dysponujących dużą ilością wolnego czasu i chcących ten czas spożytkować w sposób aktywny i pomysłowy. Gmina Gniezno spotyka się również z tym problemem oraz chce wesprzeć tę grupę społeczną w sposób kompleksowy, w postaci wielu ofert zawartych w niniejszym programie.

Szczególnie ważnym wyrazem nowoczesnego podejścia do problematyki osób starszych jest podmiotowe ujęcie tej kwestii społecznej. Daje to podstawy do przyjęcia zintegrowanej, kompleksowej formuły w postaci Programu, odnoszącego się do potrzeb osób starszych.

Program senioralny to przedsięwzięcie uwzględniające obszary i kierunki wsparcia

umożliwiający osiągnięcie celu głównego, jakim jest poprawa jakości i poziomu życia osób starszych dla godnego starzenia się, zwiększenia dostępu do usług społecznych, edukacji, zapewnienie możliwości aktywnie spędzenia wolnego czasu.

Program zakłada praktyczne włączenie instytucji gminnych, środowiska przedsiębiorców oraz sektora organizacji pozarządowych do działań służących poprawie sytuacji seniorów.

Misja

Gmina Gniezno – gmina dbająca o obecnych i przyszłych seniorów poprzez: zapewnienie warunków do ciągłej edukacji, rozwoju zainteresowań, aktywności społecznej, zapewnienie możliwości spędzania czasu wolnego oraz zapewnienie dostępu do wsparcia doradczego

Obszary działań

Program opiera się na pięciu głównych obszarach, wokół których realizowane będą wszystkie podejmowane działania. Jest to zdrowie, edukacja, kultura, sport i aktywność społeczna oraz dostęp do informacji.

I. DANE STATYSTYCZNE I DEMOGRAFICZNE

Gmina Gniezno na dzień 30 czerwca 2021 r. liczyła 12906 mieszkańców. W tym osób w wieku poprodukcyjnym: 1826, co stanowi 14,15% ogółu mieszkańców). Od kilku lat zauważalny jest przyrost liczby osób w wieku poprodukcyjnym co potwierdzają również prognozy demograficzne GUS.

Dokładny podział osób z terenu gminy Gniezno w wieku poprodukcyjnym przedstawia poniższa tabela:

Mężczyźni (M)		Kobiety (K)	
Wiek	Liczba	Wiek	Liczba
x	x	60-64	362
65-74	482	65-77	544
75-79	71	75-79	112
80+	72	80+	183
Razem (M):	625	Razem (K):	1201
Suma (M) + (K) osób 1826			
Liczba mieszkańców ogółem: 12906			

dane na dzień 30.06.2021 r.

Zgodnie z założeniami prognozy demograficznej obejmującej okres do 2050 r., opracowanej przez Główny Urząd Statystyczny, w przyjętej perspektywie wystąpi znaczne zmniejszenie liczby dzieci i osób dorosłych, zaś zwiększy się liczba i udział osób starszych. W skali kraju liczebność tej zbiorowości wzrośnie o 5,4 mln w 2050 r. Po 2020r. dynamika procesu ulegnie spowolnieniu do 2035 r., po czym do 2050 r. nastąpi ponownie znaczne zwiększenie liczebności tej grupy ludności jako konsekwencja wchodzenia w wiek starości demograficznej licznych roczników z lat 1970–1985. Po 2025 r. znacząco wzrośnie odsetek osiemdziesięciolatków i osób starszych z uwagi na fakt, że ten wiek osiągną osoby urodzone w czasie powojennego boomu urodzeń. W 2040 r. osoby ponad osiemdziesięcioletnie będą stanowiły aż 36% zbiorowości osób starszych. W końcu prognozowanego okresu proporcje nieco ulegną zmianie. Odsetek osób 80+ w populacji w wieku 65 lat i więcej zmniejszy się do 32%. Liczba ludności w wieku 80 lat i więcej, wykazywana w bieżących bilansach w wielkości około 1,5 mln, wzrośnie w 2050 r. ponad dwukrotnie do ponad 3,5mln osób, przy czym 60% ludności w podeszłym wieku będzie mieszkało w miastach.

II. KIERUNKI DZIAŁAŃ I SPOSOBY REALIZACJI

1. ZDROWIE

Cel operacyjny: zapewnienie warunków ukierunkowanych na utrzymanie zdrowia i poprawę kondycji zdrowotnej osób starszych.

1.1 USŁUGI OPIEKUŃCZE

Organizowanie specjalistycznych usług opiekuńczych w miejscu zamieszkania osób starszych, wymagających pomocy i opieki.

W ramach ustawy o pomocy społecznej pomoc oferowana osobom niesamodzielnym, samotnym, wymagającym wsparcia w codziennym funkcjonowaniu.

1.2 PROFILAKTYCZNE PROGRAMY ZDROWOTNE

Gmina Gniezno planuje zwiększyć dostęp mieszkańcom ze szczególnym uwzględnieniem osób starszych do programów profilaktycznych i prozdrowotnych. Organizowane będą programy profilaktyczne i prozdrowotne oraz kampanie społeczne pod hasłem „Profilaktyka dla wszystkich bez względu na wiek”.

Planowane jest organizowanie szkoleń, warsztatów, wykładów, seminariów itp. z zakresu profilaktyki i ochrony zdrowia w celu wzrostu poziomu wiedzy nt. zdrowego stylu życia.

Ponadto organizowanie kampanii społecznych, kampanii informacyjno-edukacyjnych w mediach regionalnych na temat profilaktyki i ochrony zdrowia.

1.3 FESTYN ZDROWIA

Co roku jesienią gmina Gniezno będzie organizować Festyn Zdrowia, podczas którego seniorzy będą mogli:

- skorzystać z bezpłatnych porad specjalistów w zakresie profilaktyki i ochrony zdrowia,
- zakupić zdrową żywność oraz poszerzyć wiedzę na jej temat,

1.4 DOM POMOCY SPOŁECZNEJ

Na terenie gminy działa aktualnie 1 prywatny Dom Pomocy Społecznej prowadzony przez firmę Salomed Sp. z o.o. z Gniezna. Dom oferuje miejsca na pobyt długoterminowy oraz czasowy. Zapewnia również pobyt dzienny dla osób wymagających opieki oraz zabiegi rehabilitacyjne. W tej chwili jest jedyną placówką na terenie gminy Gniezno oferującą pomoc instytucjonalną w zakresie całodobowej opieki.

Według stanu na czerwiec 2021 nie ma osób oczekujących na pobyt w Domach Pomocy Społecznej, potrzeby w zakresie stałego pobytu osób starszych są na bieżąco monitorowane. W Domach Pomocy Społecznej dla osób w podeszłym wieku na dzień 30.06.2021 r. przebywało 4 mieszkańców z tego 2 kobiety i 2 mężczyzn.

2. EDUKACJA

Cel operacyjny : stworzenie warunków do uczenia się przez całe życie, poznawanie nowych technologii i uczestnictwo w edukacji międzypokoleniowej osób starszych

2.1 WARSZTATY

Warsztaty komputerowe, zajęcia z korzystania z portali społecznościowych, z informacji publicznej, obsługi kart bankomatowych, zakupów internetowych. Zwiększenie dostępu do bezpłatnego korzystania z Internetu przez osoby starsze w różnych publicznych miejscach.

2.2 SZKOLENIA

Organizowanie szkoleń w zakresie ochrony praw konsumenckich. ABC konsumenta, jak rozpoznać zagrożenia? Gdzie zwrócić się o pomoc? Kiedy przysługuje prawo reklamacji i zerwania umowy, zwrotu towaru, usługi? Zapoznanie ze stroną UOKiK oraz kompetencjami Urzędu – Rzecznik Praw Konsumentów.

Spotkania ze służbami specjalistycznymi (np. Policja) pogadanki na temat zagrożeń (nie daj się oszukać itp.).

2.3 INTEGRACJA

Warsztaty plastyczne (zajęcia mające na celu integrację międzypokoleniową). Wspólne wykonanie rękodzieła z dziećmi i młodzieżą, między innymi w postaci kartek świątecznych i ozdób na choinkę.

Podniesienie kompetencji w zakresie przygotowania do bycia osobą starszą. Podniesienie świadomości społeczeństwa na temat etapów życia człowieka i szacunku wobec osoby starszej. Organizowanie warsztatów, szkoleń, spotkań, konkursów, happeningów, itp. z zakresu przygotowania się do starości. Przeprowadzenie kampanii społecznej w zakresie przygotowania do bycia osobą starszą.

3. KULTURA

Cel operacyjny: Zapewnienie osobom starszym uczestnictwa w wydarzeniach kulturalnych i rozwój aktywności własnej w różnych formach działalności artystycznej.

3.1 DOSTĘP DO KULTURY

Organizacja wyjazdów na imprezy kulturalne (teatr, kino, opera)

3.2 WDARZENIA KULTURALNE

Organizacja cyklicznych imprez kulturalnych (spotkania z autorami, prelekcje, pogadanki, wieczory autorskie).

4. SPORT I REKREACJA

Cel operacyjny: wzmocnienie aktywności fizycznej, rozwój turystyki, sportu i różnych form rywalizacji.

4.1 POPRAWA I UTRZYMANIE KONDYCJI

Podniesienie poziomu aktywności fizycznej osób starszych. Organizowanie letnich aktywności w plenerze np. nordic walking, gimnastyka itp. Organizowanie cyklicznych zajęć, zawodów sportowych, zawodów zręcznościowych.

4.2 ZAJĘCIA SPORTOWE

Organizacja zajęć sportowych dla seniorów, zapewnienie warunku do uprawiania sportu poprzez udostępnianie sal gimnastycznych w szkołach i boisk zewnętrznych.

4.3 ORGANIZACJA CZASU

Podniesienie kompetencji w zakresie poprawy i utrzymania kondycji osób starszych. Organizacja szkoleń, warsztatów, wykładów, seminariów, konkursów itp. w zakresie aktywnego spędzania czasu.

5. AKTYWNOŚĆ SPOŁECZNA:

Cel operacyjny: zapewnienia seniorom uczestnictwa w życiu społecznym, integrację między i wewnątrz pokoleniową oraz rozwój usług społecznych dla zapewnienia bezpieczeństwa i ochrony w trudnych sytuacjach życiowych.

5.1 ROZWÓJ INFRASTRUKTURY

Na terenie gminy Gniezno działają aktualnie 3 kluby Seniora. Ich zadaniem jest aktywizowanie i integrowanie osób w wieku 60+ z terenu gminy. Zajęcia odbywają się w klubach seniora

w miejscowościach Piekary, Mnichowo oraz Wierzbiczany w sumie dla 115 osób co stanowi 9,57 % ogółu mieszkańców w wieku emerytalnym. Kluby oferują zajęcia manualne, techniczne i sportowe, jak również zapewniają dostęp do kultury (wyjazdy do teatru, kina). Zapewniają również zajęcia integracyjne dzięki organizowanym spotkaniom i zabawom tanecznym.

Efektami działalności klubów jest podniesienie jakości życia seniorów, zmiana ich osobowości i nastawienia do życia, wzrost samooceny oraz otwartość na podejmowane inicjatywy i działania aktywizujące.

5.2 WSPÓŁPRACA Z ORGANIZACJAMI POZARZADOWYMI

Organizowanie „Dni Seniora”. Celem przedsięwzięcia jest przede wszystkim integracja mieszkańców z seniorami z różnych środowisk i grup społecznych, uwrażliwienie społeczeństwa na potrzeby ludzi starszych oraz umożliwienie im uczestnictwa w kulturze. Adresatem spotkań będzie społeczność lokalna – mieszkańcy gminy, uczestnicy klubów seniorskich, koła emerytów, stowarzyszeń, działających w gminie.

6. DOSTĘP DO INFORMACJI

6.1 DOSTĘP DO INFORMACJI

Strona dla seniorów, jako zakładka gminnej strony internetowej, która zgromadzi kompleksową informację o działaniach i usługach na rzecz seniorów w gminie. Pozwoli to osobom starszym przede wszystkim skutecznie i szybko dotrzeć do informacji niezbędnej w rozwiązaniu problemu lub zaspokojeniu potrzeby. Potencjalnymi odbiorcami strony będą także opiekunowie i bliscy osób starszych. Serwis będzie wypromowany i na bieżąco aktualizowany. Będzie to prezentacja ze strony gminy, co ma do zaoferowania Seniorom.

6.2 KALENDARZ SENIORA –

Utworzenie rocznego programu wydarzeń i zamieszczenie na stronie dla seniorów.

III. FINANSOWANIE PROGRAMU

Zadania realizowane będą z budżetu gminy oraz środków zewnętrznych, funduszy rządowych lub unijnych, jeśli zadanie wpiszą się w wytyczne wskazane w programie

IV. REALIZACJA PROGRAMU

Program realizowany będzie sukcesywnie, w miarę pozyskiwania środków i zasobów materialnych. Rolę nadrzędną nad realizacją programu sprawuje Wójt Gminy Gniezno.

Realizację programu koordynuje Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej przy współpracy poszczególnych referatów Urzędu Gminy oraz placówki kultury.

Uzasadnienie

Zjawisko starzenia się społeczeństwa powszechnie obserwowane nasila się na całym świecie. Również w gminie Gniezno zjawisko to występuje i będzie nasilać się w kolejnych latach.

Kolejne pokolenia żyją dłużej, konieczne więc staje się podejmowanie działań, które przyczynią się do tego, by okres starzenia się był czasem, w którym seniorzy będą mogli cieszyć się zdrowiem ale również aktywnością fizyczną i społeczną. Istotne jest również wypracowanie najbardziej skutecznych metod mających na celu wykorzystanie potencjału społecznego i zawodowego osób starszych. Z tego względu konieczne jest podjęcie działań na rzecz tworzenia środowiska przyjaznego osobom starszym, przy jednoczesnym zapewnieniu warunków do godnego starzenia się w zdrowiu oraz zachowaniu możliwie jak największej aktywności i niezależności.

W związku z powyższym projekt niniejszej uchwały zakłada usystematyzowanie kierunków działań w gminie Gniezno na rzecz osób starszych w najważniejszych dziedzinach życia na kilka kolejnych lat. Kreowanie i realizowanie polityki senioralnej należy do zadań własnych gminy i jest odpowiedzią na prognozowane zmiany demograficzne.

W świetle powyższego przyjęcie uchwały jest zasadne.